

Uredništvo in upravnštvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost“.

Poduredništvo v Gorici: ulica Gloussé Carducci št. 7, I. nadstr.

Glavni in odgovorni urednik: **prof. Filip Peric.**

Na Montecitoriju

LONDON, 28. Ladja »Schwalbe« je prispela danes iz leningrajske luke in pripeljala večjo množino zlata. Zlato so poslale ruske banke kot kavicjo za razne nabave, katere so sklenili londonski trgovci z Rusijo.

Politične vesti

MADŽARSKA FALSIFIKACIJSKA AFERA

Praško «Pravo Lidu» objavlja razgovor svojega pariškega dopisnika z bivšim članom Karolyjeve vlade, Diner-Donesom. Po mnenju Diner-Dones je sedanji stadij madžarske falsifikacijske afele šele začetek začetka in aretacija Windischgratza in Nadossyja samo prvi korak. Minister Czaky ni bil s to umazano afero seznanjen, tako da bi mogel pogledati v vse do njenega dna. Regent Horthy je bil informiran o tem, da se pripravlja načrt, ki naj bi omogočil veliko akcijo za celokupnost Madžarske. Poznal je kaj mnogo podrobnosti, vendar ni bil direktno pospeval ideje za falsificiranje novčanice. Le toliko so mu povedali jasno, da se ima falsificirati francoske novčanice. Horthy je precej zgovorne narave in zato so se udeležniki na tej akciji bali njegove brbljivosti. Smešno pa, da se Horthy dela, kakor da mu ni bilo poprej nič znano. Diner-Dones si ne more misliti, da bi se bila posamna ministrstva stavila v službo take akcije brez Bethlenovega privoljenja.

Bethlen je zapleten v to afero istako, kakor vsa madžarska «genty» — nižja aristokracija. Tudi nadvojvoda Albrecht je zapleten v to afero. Po mnenju Diner-Dones ne gre tu za afero legitimistov, marveč za akcijo čisto vojaškega značaja, ki ji je bil namen — vojna s Čehoslovako in Jugoslavijo! Med pretendenti na madžarski prestol je najnevarnejši nadvojvoda Josip, ki ima mnogo odličnih pristašev. Kar se tiče posledic afele same, ne bi bilo — po mnenju Diner-Dones — nikakih, če bi bila Madžarska prepuščena sama sebi. Opozicija je prešibka, a vse vladne stranke so tako zapletene v to afero, da imajo gotovo interes na tem, da se potlači čim prej. Za zrušitev sedanjega režima na Madžarskem je potreben moralen pritisk vse Evrope. Gre

za evropski mir ali evropsko vojno. Dokler obstoji današnji režim, ni misliti na mir v srednji Evropi. Evropa potrebuje srednjeevropskega Locarna kot spopolnitve zapadnoevropskega Locarna.

KONFERENCA MINISTROV MALE ANTANTE

se bo vršila, kakor znano, na Bledu dne 18., 19. in 20. februarja. Glasom vesti iz Beograda, najvažnejši vprašanja, s katerimi se bodo bavili ministri za vnanje stvari Male antante, bo: vprašanje Madžarske v zvezi z nje razorožitvijo in s falsifikatorsko afero in pa izmenjava misli o razmerju napram sovjetski Rusiji. To poslednje vprašanje postaja aktualno v toliko, kolikor se smatra kot gotovo, da Čehoslovaška v najkrajšem času izvede priznanje sovjetske republike. Za to so vsi poslanci razen Kramarevih demokratov.

UMORSTVO BIVŠEGA BOLGARSKEGA MINISTRA DASKALOVA

Neki Čičenkov je svoječasno v Pragi ubil bivšega bolgarskega ministra Daskalova in se je tedaj mnogo pisalo o tem umorstvu. Po izvršenem atentatu je prišel Čičenkov pred praško poroto, ki ga je pa v veliko iznenadenje vseh rešila obtožbe. Čičenkovovo dejanje se je smatralo kot politično akcijo in posledice političnega položaja na Bolgarskem. Ta osvobodilna razsodba je izzvala splošno nezadovoljstvo, a tudi državno pravdnostno je protestiralo proti pravoreku praških porotnikov. Zato je prišel ta senzacionalni proces pozneje pred poroto v Taboru, v mesto torej, oddaljeno od političnega središča, in se je končal z obsodbo na 20 let ječe. Čičenkov je izjavil že tedaj, da ne ostane dolgo v zaporu. In res je sedaj v kaznišnici v Kartouzih izvršil samomor. Obesil se je. Kot zanimivost, naj navedemo še, da je praško ženstvo — simpatiziralo z ubijalcem.

SPORT

M. O. P. — Trst. Sportni odsek. — Nogometni pododsek. V soboto dne 30. 1. 26. se bo vršil v društveni sobi sestanek celokupnega nogometnega pododseka. Ker se sestavijo konvencionalno I. divizijska četa, I. rezervna četa in četa naraščajo, so vabljeni vsi nogometaši brez izjeme na sestanek. Pričetek sestanka ob 20. uri. — Načelnik.

Iz tržaškega življenja

Samomorilen skok s petega nadstropja. Radi neozdravljive bolezni, ki jo je mučila že več let, je 36-letna zasebnica Ivanka Cognevich, stanujoča v ulici Giulia št. 18, napravila včeraj na strašen način konec svojemu življenju. Okoli 16. ure se je odpravila z doma, rekoč, da gre obiskat neko sorodnico stanujočo v ulici Rossetti. Nihče od domačih ni slutil, da se Cognevicheva v resnici odpravlja tja, odkoder ni več povratka. Kljub neozdravljivi bolezni ni nikoli tožila, da bi bila sita življenja; pri odhodu, ko je bil obupni naklep že trdno sklenjen v njenem srcu, je bila navidezno, skoro dobro razpoložena. Toda kolikokrat prikriva smehljaj, krute bolesti, ki razjedajo dušo! Ko je Cognevicheva prišla na stopnice, je krenila naravnost v peto nadstropje, kjer je odprla okno na hodniku. Neka ženska, ki je slonela pri nasprotnem oknu, je videla, kako se je Cognevicheva vzbela na podboj in skočila v globočino. Trenutek potem je jeknil na dvorišču zamokel ropot; truplo Cognevicheve je krčevito zadrževalo, nato je obležalo skoro nepremično na tlaku. Ženska, ki je videla z okna presunljivi prizor, je pohitela na dvorišče in pričela vpiti na vse grlo na pomoč. Prihiti so ljudje, dvignili Cognevichevo, ki je še kazala slabotne znake življenja, in jo prenesli v stanovanje vratarice, kjer so jo položili na postelo. Medtem je nekdo hitel telefonirati na rešilno postajo. Čez par minut je dospel na lice mesta zdravnik, ki je pa na prvi pogled spoznal, da je vsaka človeška po-

moč zama, kajti Cognevicheva se je že borila s smrtjo; nesrečnica je imela zlomljeno desno ramo in smrtno nevarno notranje poškodbe. Bila je nemudoma prepeljana v mestno bolnišnico, kjer je uro pozneje izdihnila.

Svražnik v zemlji.

Pri prekopavanju neke njive blizu domače vasi je 18-letni kmet Ivan Pavlovič, stanujoč v Lokvi št. 135, včeraj jutraj zadel z motiko ob v zemlji skrit vojaški naboj, ki se je radi udarca razpočil; krogla je mladeniču predrila levo roko pod komolcem, a k sreči ni poškodovala kosti. Včeraj popoldne se je Pavlovič zatekel v mestno bolnišnico, kjer je dobil potrebno pomoč.

Tragična neizgoda starke.

Sinoči okoli 23. ure je bil zdravnik rešilne postaje poklican v ulico XX. Settemberjeva, kjer je neka ženska nujno potrebovala zdravniške pomoči. Zdravnik, ki se je nemudoma podal na označeno mesto, je našel tam 73-letno vdovo Marijo Bon, ki je bila smrtno nevarno zastrupljena z ogljikovim dvoksikom; bila je tudi ranjena na glavi. Zasebnica Ivanka Brosch, pri kateri je Bonova stanovala kot podnajemnica, je povedala, da se starica včeraj celo popoldne ni prikazala iz svoje sobice, dasi je navadno večkrat prišla po to ali ono stvar. V slutnji, da se ji mogoče ni kaj pripetilo, je Bonova končno potrkala na vrata starike sobe. Ker ni dobila nikakega odgovora, je iz radovednosti pogledala v sobo in tedaj je uzrla staro ležeko na tleh poleg ročnega ognjila, na katerem si je kuhala hrano. Očividno je starica, omamljena od goljenčevega dvokisa, ki je puhtel iz ognjila, pri kuhanju obeda padla ter se pri tem pobila po glavi. To se je moralo zgoditi že v prvih popoldanskih urah, kajti tedaj so ljudje v spodaj ležečem stanovanju čuli zamokel ropot, kakor da bi nekaj težkega padlo na tla. Od tedaj je Bonova ležala nezavestna in plin je dovršil svoje delo.

Zdravnik je spoznal, da je stanje smrtno nevarno; po prvi pomoči jo je dal prepeljati v mestno bolnišnico, a je le malo upanja, da bodo revici rešili življenje.

Vesti z Goriškega

GORICA

Črno-bela reduta dne 30. januarja v Trgovskem domu

Kot kažejo predpriprave, bo črno-bela reduta vrhunec pustnega veselja v Gorici, ki bo prekašala vse prejšnje prireditve. — Množica mladih rok pripravila in okrasila dvorano, doma pa go goriških domovih in po deželi se šivajo kostumi.

Ze danes čutimo usmiljenje z onimi, ki se redute ne udeležijo. Ura izgubljena se nikdar več ne povrne. Nikdar pozneje ne bo več take priložnosti si nabaviti krepke doze dobre volje za čemerne čase.

Zato so pa že prijavili udeležbo vsi brki fantje zvani iz bajnih noči 1922. in 1923. tako da razposajene volje ne bo manjkalo.

Jaz-band in šramelj dosežeta po dolgih izkušnjah že popolnost.

Kdor ni še dobil vabila, ga lahko brez drugega dvigne v prostorih Sparte v ul. Sv. Ivana 7.

Upamo, da bo straža po mestu pojačena, ker bode prepolno stanovanj zapuščenih brez prebivalcev, ki bodo na reduti.

Izredno porotno zasedanje v Gorici se je pričelo, kakor je «Edinost» že poročala, danes dne 29. Predsedoval bo porotnim razpravam Ivan Ferri, javni obtožitelj bo generalni prokurator pri prizivnem sodišču v Trstu Fachinetti. Razprave se bodo vršile po tem-le redu: 29. in 30. jan. Leban Katarina in Rejč Marija (detomori); zagovornika: Giannini in Lepore; 1. in 2. februarja: Liotta Salvatore (nenavnost); zagovornik Vinci. Ta razprava se bo vršila pri zaprtih vratih; 3., 4. in 5. februarja: Mozetič Marij (uboj); zagovornik: Robba; 6. in 8. februarja: Trkman Franc (uboj in rop); zagovornik: Vinci; 9., 10. in 11. febr. Barbieri Aristide in Masiero Guido (uboj); zagovornika: Targioni in Ciolella; 12. febr. in naslednji dnevi: Licinski Anton (umor in poskus umora). O razpravah homo poročali.

DRUŠTVA

— Dramsko društvo se pripravljalo na uprizoritev Bevkove drame: «Materin greh». Pisatelj pravi, da je dramo posnel po resničnih dogodkih, ki so se vršili na Štajerskem in deloma tudi tu pri nas. Ti dogodki obsegajo kriminalen zločin uboja, pitalstva pa je zanimala bolj duša in duševnost posameznih oseb. Zlasti je nazorno postavil in postavil v luč časa starejšega Jožeta, ki je dejanja tudi kriv in pa prizna. Medtem se izda še mati, da je skupno s svojim ljubimcem, od Jožeta ubitim hlapcem, zadavila prvega moža.

Igra konča zelo lepo. Sodnik namreč doleti, ko so zaslišane vse priče in tudi krivici 10 minut odмора.

Pripravlja se nalašč za to igro nova kulisarija, ki jo bo napravil naš goriški umetnik Janko Čargo.

— Društvo v Ornelanu se strumno pripravljalo na svojo pustno prireditev in skuša zadovoljiti «Popotnika», da ne bo glavna točka harmonika, ampak še kaj poleg. Radi bi pa vseeno vedeli, kakaj ta popotnik ni prišel tudi v Ajševico, da bi pogledal lepo in res dobro uspešno prireditev, ki jo je sam že vnaprej pohvalil. Morda bi se bil proti koncu še sam praprkar «osupnil».

Rekli smo že, da se naša društva pripravljajo na pust. Ne vemo sicer, kakšna bodo ta pustna veseljačenja, ne vemo niti, komu v korist. Rekli pa smo že zadnjič, da bi morala naša društva paziti nase in na svoj ugled, in danes ponavljamo, da danes ni čas za to. Za izgled stavimo lahko velik slovenski trg, ki ima precej naših društev, pa so se vsa odrekla sploh vsakemu praznovanju tega svetnika, ker je danes čas proti prazniku, današnji dan je deloven dan.

Naša društva naj pokažejo, da zmorejo več kot se o njih misli.

KONTRABANT.

Finančni stražniki so našli malo nad Petrovim bdom en žakelj kontrabantarske robe. Najbrže jo je prenašalec pozabil vzeti s seboj, ko jo je odkuril. Sedaj čaka ta reč na postaji v Cerknem lastnika, ki pa se najbrže ne bo zgasil.

Pretekle dni so ugovili blizu Idrije neko žensko, ki je prenašala tobak. Ženska se je dolgo časa branila in otepala nadležnežev, končno pa je vendar morala prenočiti v zaporu. Pravi, da se je poslužila te obrti samo zato, da pomaga svoji revni družini, ki strada, da pa revež nima sreče nikjer.

Bombe. Fašistovski miličniki so v stanovanju Ivana Bauloni našli tri bombe znamenke Sipe, ki so jih sekvestrirali. Bauloni je bil naznanjen in aretiriran.

Ponarejen bankovec. V torek se je napolnil kmet Franc Kenda v Bovec, da plača na davčnem uradu neke zaostale svote. Ko ponudi uradniku stotirski bankovec napolske banke, ga uradnik našene, da je ponarejen. Ubogi Kenda je žalostno gledal preštrženi bankovec, a si ni vedel pomagati. Povedal je le, da ga je prejel od nekoga trgovca, ki mu je prodajal svoje blago. Kaj pomeni za bovškega ratarja sto lir, bo vsakdo vedel, zato znova opozarjamo, da se varujejo!

Pretep. To pot ne med političnimi nasprotniki, ampak zopet med pijanimi. V Prvačini sta se, vračajoč se domov, spoprijela Izidor Sulič in Anton Padovan. V tem dotiku je dobil Izidorček precej hudo ranico nad levim očesom, tako da si je moral iskati zdravniške pomoči. Padovan je bil zaprt.

TATVINE.

Pa ne v Trtojbi, kot bi kdo mislil, ampak prav v Gorici. Aretirana je bila neka Matilda D. —, Policijski agenti so našli v njenem stanovanju v Kozani več kosov blaga in drugih predmetov, ki sta jih trgovka Virginija Podgornik in Angel Marega spoznala za svoje.

Na ajdovski postaji so neznani zlikovci unesli par starih in obrabljenih prečnic. Zato imajo varnostni organi mnogo posla.

Antonu Pilčancu v Rifemburku je prišel predsinocnjim neki neznanec, ki je na potovanju. Ko so mu s vsem lepo postregli in ga spravili v posteljo, se je neznanec poslovlil na jako na lep način; odnesel je za preko 1000 L vrednosti v oblekah in blagu.

Napad na vlak? — Ko je vozil včeraj vlak od Prvačine proti Volčji dragi, je v prvem razredu naenkrat počilo in šipa se je zrušila. Precej debel kamen, ves umazan, je padel v vlak. Sprva se je mislilo, da je stvar nalašč narejena, pozneje pa so potniki spoznali, da so ondi v bližini razstreljevali neko skalo in nesrečen slučaj je rodil ta incident, ki bo stal železniško upravo stroške za šipo.

PREISKAVE.

Poročajo nam: Pred kratkim so varnostne oblasti preiskovale nekatera stanovanja v Stanjelu na Krasu, tako n. pr. pri g. Ikrizu Stanislavu, Svaglju Lojzu in Kosu Francu — Iskale so se bombe, municija, orožje itd. Seveda je preiskava bila brezuspešna.

Istotako je karabinerski poročnik g. De Marini preiskal par gostlin v Podgori in tam se nahajajoče ljudi. Ravnotako brez uspeha.

Dalje se nam poroča, da se je vršila dne 21. t. m. preiskava v hiši bivšega nadučitelja v Komnu g. J. Streklja. Tudi ta preiskava je bila seveda brezuspešna. Pri Strekljevem sinu so našli le celo množino strokovnih knjig v raznih jezikih.

Hišna preiskava, ki so jo izvedli ajdovski karabinerji v stanovanju St. S. — tamošnjega dacarskega uslužbenca je dovedla do tega uspeha: Našli so pri njem večro kontrabantarskega tobaka. Ko so ga vprašali, kje je to dobil, je povedal, da mu ga je izročil neki Kos iz Trsta, rekoč, da pride zvečer ponj. Zakelj je sprejel v svoje varstvo, ne da bi bil vedel, kaj je v njej. Ker ni znal podati natančnejših pojasnil o

dogodku, je bil naznanjen višjim oblastem, skupno z onim tržaškim kosom.

IDRIJA.

Umrli med spanjem.

Poročajo, da je tam umrl upokojeni rudniški uslužbenec Franc Gruden, star 69 let med spanjem. Ko ga njegov nečak ni videl ves dopoldan in ga ni bilo niti h kosilu, je šel pogledat v njegovo stanovanje, ki pa je bilo zaklenjeno. Nato se je podal Ivan Alič h karabinerjem, ki so vdrli v stanovanje in našli tam Grudna mrtvega. Zdravniška preiskava je ugotovila naravno smrt. N. v. m. p. —

Poročajo še, da je v Idriji preko pol metra snega in da je sankanje na dnevne redu. Ne samo na Kovačevem rostu, ki potaši zgublja svojo snežno odejo, ampak tudi prav v mestu, zlasti mimo realke in grada do kapelice Sv. Janeza in potem pod «Tinčtom» Ali bi se ne dal ta v Idriji tako razširjeni sport tudi malo bolje organizirati in morda vzbuditi tudi zanimanje za smučkanje (ski)? V Idriji je mnogo primernegega prostora in pa splošnega zanimanja za zimski sport, zlasti med našimi rudarji.

Nič ne bi škodilo, če bi tamošnja društva zato malo poskrbela. Zlasti naj bi se zato zanimala mladina rajši kot da gubi čas kje drugje.

Spominjajte se ob vsaki priliki „Dijaške Matice“

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 28. jan. Amsterdam od 990.— do 1000.— Belgija od 112.25 do 113.—; Paris 92.75 do 91.25 London od 120.52 do 120.57; New York od 24.70 do 24.80; Španija od 343.— do 353.—; Švica od 477.— do 479.—; Atene od 33.50 do 34.50; Berlin od 585.— do 592.—; Bukarešt od 10.50 do 11.—; Praga od 73.25 do 73.75; Ogrska od 0.9346 do 0.9350; Dunaj od —347 do —341; Zagreb od 43.70 do 44.—.

Renčijske obveznice 67.35.

VALUTE:

Trst, 28. januarja. Avstrijske krone od 0.0345 do 0.0350; dinarji od 43.5 do 44.—; dolarji od 24.60 do 24.75; novi po 20 frankov od 94.— do 97.—; funt sterling od 1.040 do 1.050.

MALI OGLASI

PRODAJALKE, izvežbane in učenke išče trgovina mehanega blaga M. Ferjančič, št. Vid nad Vipavo 100

ŽUPANSTVO občine Dutovlje javlja, da se bo vršil v Dutovljah običajni semenj Sv. Blaža dne 3. februarja t. l. 110

VHODNA VRATA, pripravna za hišo ali hlev, prodam. Via Corridoni — Zaloga vrec. 104

TRGOVSKI vajenec, z 2½ letno prakso, išče službe v trgovini jestvin. Fran Pipan, Uhanje 200 p. Ajdovščina 103

BABICA, avtorizirana sprejema noseče. Govori slovensko, Slavce, via Giulia 29. 64

Hotel-Kavarna in Mesnica

v Jugoslaviji

se takoj prodajo 183

Naslov pove upravništvo „Edinosti“

Maškeradne obleke

posojuje 159

L. VALCINI

Via Irenco della Croce 10 (blizu gleda izh. Russell) Ob priliki plesni prireditev odprto celo noč.

KRONE po 2.10

plačuje 62

ALOJZIJO POVH, Piazza Garibaldi 2

prvo nadstropje

Pazite na naslov! Pazite na naslov!

Zobozdravnik
Med. U. dr. D. Surdoč
specijalist za ustne in zobne bolezni
perfekcioniran na dunajski kliniki
ordinira v TRSTU
Via M. R. Imbriani 16, I. (prej) Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7 829

KRONE
po L. 2.10 komad
Zlato, briljante, platno, 20-kronske zlate komade
kupi in plačuje po najvišjih cenah
Albert Povh — urarna
Trst, Via Mazzini 46

Trgovski dom - Črno-bela reduta 30. januarja - Trgovski dom, Gorica